

Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej

Konwersatorium-Wykłady,

Prowadzący: dr Starzyk - Sulejewska, adiunkt

Email: j.starzyk@uw.edu.pl, j.starzyk@neostrada.pl

Dyżur: wtorek, godz. 13.30-15.00, sala 419

Liczba godzin: 20

Cele kształcenia: Wprowadzić studentów w problematykę Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE z uwzględnieniem takich kwestii jak: geneza integracji politycznej UE, unormowania traktatowe w tej dziedzinie, struktura instytucjonalna, mechanizm podejmowania decyzji, rozwój Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony w ramach WPZiB UE, relacje UE-NATO w kontekście WPZiB UE. Istotną część zajęć stanowią dodatkowo kwestie dotyczące realizacji WPZiB UE.

1. Geneza integracji politycznej państw Europy Zachodniej

- Przesłanki i główne koncepcje tendencji integracyjnych w Europie Zachodniej po II wojnie światowej; próby realizacji idei integracji politycznej w Europie Zachodniej po II wojnie światowej; inicjatywy polityczne w Europie Zachodniej w latach 60. i 70.; idea Unii Europejskiej w latach 80.

Literatura:

1. J. Barcz (red.), Prawo Unii Europejskiej. Prawo materialne i polityki, Warszawa 2003, s. 95-99;
2. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione Warszawa 2003, s. 23-49;
3. K. Wiaderny-Bidzińska, Polityczna integracja państw Europy Zachodniej, Toruń-Warszawa, 1999 i wyd. nast., s. 9-176.
4. Jakub Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005, s. 31-68;
5. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003, s. 19-54;
6. R. Zięba, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE, Warszawa 2007, s. 15-46;

2. Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE w prawie pierwotnym Unii Europejskiej od Traktatu z Maastricht do Traktatu z Lizbony

- Postanowienia dotyczące Europejskiej Współpracy Politycznej (EWP) w Jednolitym Akcie Europejskim; postanowienia dotyczące Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE (WPZiB) w Traktacie o UE z Maastricht, Traktacie o UE z Amsterdamu, Traktacie o UE z Nicei; ogólna charakterystyka Traktatu z Lizbony w zakresie WPZiB.

Literatura:

1. Traktaty: Traktat o Unii Europejskiej z Maastricht, w: W. Czapliński, R. Ostrihansky, A. Wyrozumska, Prawo Wspólnot Europejskich. Dokumenty, Warszawa 1997, s. 133-137.; J. Barcz (wprowadzenie i przekład), Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana), MSZ 2000; Traktat o UE z Nicei, w: E. Wojtaszek-Mik, C. Mik, Unia Europejska, Wspólnota Europejska. Zbiór Dokumentów, Zakamycze 2005, s. 87-100, Traktat o Unii Europejskiej oraz Traktat o Funkcjonowaniu UE, w: www.ukie.gov.pl
2. J. Barcz (red.), Prawo Unii Europejskiej. Prawo materialne i polityki, Warszawa 2003, s. 95-117;
3. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione Warszawa 2003, s. 49-69.122-139;
4. Jakub Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005;
5. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003, s. 69-76;

3. Mechanizm podejmowania decyzji w zakresie Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE

- Rola organów UE w procesie decyzyjnym dotyczącym WPZiB: Rada Europejska, Rada (Unii Europejskiej), Parlament Europejski, Komisja Europejska; finansowanie WPZiB; wyjątki od zasady jednomyślności w procesie podejmowanie decyzji w zakresie WPZiB UE; mechanizm wzmocnionej współpracy w ramach WPZiB UE; zmiany wprowadzone na mocy Traktatu z Lizbony;

Literatura:

1. J. Barcz (red.), Prawo Unii Europejskiej. Prawo materialne i polityki, Warszawa 2003, s. 99-117;
2. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione Warszawa 2003, s. 49-121.
3. Jakub Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005, s. 94-112;
4. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003, s. 54-69;
5. R. Zięba, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE, Warszawa 2007, s. 47-77.
6. S. Parzymies, Dyplomacja czy siła? Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2009, Rozdz. II, s. 54-85;
7. R. A. Wessel, The European Union's Foreign and Security Policy: A Legal Institutional Perspective, The Hague-Boston-London 2001.
8. M. E. Smith, Europe's foreign and security policy: the institutionalization of cooperation, Cambridge; New York 2004.

4. Instrumenty Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej

- Charakterystyka instrumentów WPZiB UE i ich typowych form zastosowania: wspólne działania, wspólne stanowiska, wspólne strategie oraz nieformalne środki oddziaływania w ramach WPZiB UE; zmiany wprowadzone na mocy Traktatu z Lizbony.

Literatura:

1. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione Warszawa 2003, s. 121-143.
2. Jakub Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005, s. 84-94;
3. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003, s. 66-69;
4. R. Zięba, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE, Warszawa 2007, s. 55-61.

5. Rola Unii Zachodnioeuropejskiej w kształtowaniu Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE

- Ewolucja roli UZE w kształtowaniu WPZiB UE; dyskusja między UZE, UE oraz NATO w sprawie stosunków UZE z UE i Sojuszem Północnoatlantyckim; główne kontrowersje między państwami członkowskimi UE w sprawie rozwoju wspólnej polityki bezpieczeństwa UE; główne postanowienia Traktatów o UE z Maastricht, Amsterdamu i Nicei w sprawie roli UZE w kształtowaniu WPZiB UE.

Literatura:

1. K. Wiaderny-Bidzińska, Polityczna integracja państw Europy Zachodniej, Toruń-Warszawa 1999 i wyd. nast., s. 188-201.
2. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione, Warszawa 2003;
3. J. Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005, s. 115-122;
4. R. Zięba, Europejska Tożsamość Bezpieczeństwa i Obrony, Warszawa 2000.
5. R. Zięba, Europejskie struktury bezpieczeństwa, Warszawa 2006, s.163-215.

6. Ewolucja Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE po 1998 r.

- Główne przesłanki przekształceń WPZiB UE po kryzysie kosowskim; rozwój Wspólnej Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony w ramach WPZiB UE; charakterystyka operacji atakryzysowych UE. Postanowienia Traktatu konstytucyjnego oraz Traktatu Lizbońskiego w odniesieniu do zagadnień polityki bezpieczeństwa.

Literatura:

1. Traktat o UE z Nicei, w: E. Wojtaszek-Mik, C. Mik, Unia Europejska, Wspólnota Europejska. Zbiór Dokumentów, Zakamycze 2005, s. 87-100 oraz Traktat o Unii Europejskiej z Lizbony(wersja skonsolidowana), Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, C 115, 9.5.2008.
2. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione Warszawa 2003, s. 275-339;
3. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003, s. 96-130;
4. R. Zięba, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE, Warszawa 2007, s. 77-107.
5. M. Trybus, N. White, European Security Law, Oxford 2007, s. 13-134;
6. J. Howorth, European Security and Defence Policy of the European Union, New York 2007;
7. V. Ciriello, Is the EU moving towards on ever more supranational CFSP? The Constitutional Treaty and the implications for the CFSP, College of Europe, Natolin 2007.
8. W. Rees, M. Smith, International Relations of the European Union, Vol. IV, London 2008, s.262-274.
9. W. Rees, M. Smith, International Relations of the European Union, Vol. IV, London 2008, s.287-149.

7. Założenia i realizacja Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE wobec krajów Europy Środkowej.

- Charakterystyka głównych założeń współpracy UE z krajami Europy Środkowej w zakresie II filaru; Główne formy współpracy UE z krajami Europy Środkowej (Polska, Republika Czeska, Węgry, Słowenia, Estonia) w ramach WPZiB; ocena efektywności współpracy.

Literatura:

1. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione Warszawa 2003, s. 172-191
2. Jakub Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005, s. 151-157;
3. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003, s. 153-157;
4. R. Zięba, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE, Warszawa 2007, s. 127-135.
5. K. Henderson, Back to Europe: Central and Eastern Europe and the EU, London 1999.
6. E. Brinner, St. Fohlich, The strategic implications of EU enlargement, Washington 2005.
7. W. Rees and M. Smith, International Relations of the European Union, Vol. IV, London 2008, s.274-336.

8. Założenia i realizacja Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE wobec krajów Europy Wschodniej

9. J/W

- Charakterystyka głównych założeń współpracy UE z krajami Europy Wschodniej; Główne formy współpracy UE z krajami Europy Wschodniej (Federacja Rosyjska, Ukraina, Białoruś, Mołdowa) w ramach WPZiB UE; ocena efektywności współpracy.

Literatura:

1. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione Warszawa 2003, s. 191-210
2. Jakub Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005, s. 157-171;
3. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003, s. 157-165;
4. R. Zięba, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE, Warszawa 2007, s. 157-177.
5. A. Stępień-Kuczyńska, M. Słowikowski, Unia Europejska a państwa Europy Wschodniej, Warszawa 2008;
6. S. Parzymies, Dyplomacja czy siła? Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2009, s. 212-261;
7. M. Leonard, N. Popescu, Rachunek sił w stosunkach Unia Europejska-Rosja, Londyn-Warszawa 2008;
8. J. Ćwiek-Karpowicz, Rosyjska elita polityczna o Unii Europejskiej (tradycja i współczesność), Warszawa 2007.
9. M. Bodio, Stosunki między Unią Europejską i Federacją Rosyjską, Warszawa 2005.
10. W. Rees, M. Smith, International Relations of the European Union, Vol. IV, London 2008, s.262-274.

10. 10.Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE wobec problemów Europy Południowo-Wschodniej

- Charakterystyka głównych form zaangażowania UE w ramach WPZiB podczas wojny w b. Jugosławii i podczas konfliktu w Kosowie. Analiza głównych przyczyn dyplomatycznego niepowodzenia UE w tym regionie. Proces stabilizacji i stowarzyszenia.

Literatura:

1. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione Warszawa 2003, s. 210-229;
2. Jakub Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005, s. 171-181;
3. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003, s. 153-157;
4. R. Zięba, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE, Warszawa 2007, s. 127-135;
5. S. Parzymies, Dyplomacja czy siła? Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2009, s. 275-303;
6. St. Blockmans, Tough Love: The EU's relations with the Western Balkans, The Hague 2007,

11. Założenia i realizacja Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa UE w regionie Morza Śródziemnego

- WPZiB UE wobec konfliktu bliskowschodniego; Partnerstwo Eurośródziemnomorskie; Aktywność UE w zakresie II filaru wobec Algierii, Libii oraz kwestii tureckiej; Analiza głównych problemów współpracy UE z krajami regionu Morza Śródziemnego w zakresie WPZiB UE.

Literatura:

1. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione Warszawa 2003, s. 229-245;
2. Jakub Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005, s. 195-209;
3. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003, s. 180-204;
4. R. Zięba, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE, Warszawa 2007, s. 186-223;
5. J. Zając, Polityka Unii Europejskiej w regionie śródziemnomorskim, Warszawa 2004.
6. P. Borkowski, Partnerstwo Eurośródziemnomorskie, Warszawa 2005.
7. S. Parzymies, Dyplomacja czy siła? Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2009, s. 303-337;
8. W. Rees, M. Smith, International Relations of the European Union, Vol. IV, London 2008, s.229-262, 297-316.

12. Rozwój stosunków transatlantyckich w kontekście WPZiB UE

- Podstawy prawne rozwoju stosunków transatlantyckich po zakończeniu zimnej wojny. Ewolucja stosunków transatlantyckich: stosunki UE-NATO, stosunki UE – USA, stosunki UE-Kanada, Główne problemy w stosunkach transatlantyckich.

Literatura:

1. Jakub Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005, s. 181-195;
2. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003, s.130-153;
3. R. Zięba, Wspólna Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa UE, Warszawa 2007, s. 107-127;
4. S. Parzymies, Dyplomacja czy siła? Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2009, s. 187-212;
5. N. Katrias, P. Liacouoros, EU – US relation: Repairing the transatlantic rift, New York 2006.
6. W. Rees and M. Smith, International Relations of the European Union, Vol. IV, London 2008, s.149-229.

13. Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa wobec innych problemów pozaeuropejskich

- Charakterystyka głównych przesłanek i form zaangażowania UE w sprawach dotyczących WPZiB UE w krajach afrykańskich na południe od Sahary; współpraca UE w zakresie WPZiB z krajami i głównymi strukturami współdziałania w Ameryce Środkowej i Południowej oraz w Azji.

Literatura:

1. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione Warszawa 2003, s. 245-263;
2. Jakub Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005, s. 209-233;
3. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003, s. 204-239;
4. R. Zięba, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE, Warszawa 2007, s. 223-247;
5. M. F. Gawrycki, Unia Europejska-Ameryka Łacińska i Karaiby: trudne partnerstwo dwóch regionów, Warszawa 2004.
6. S. Parzymies, Dyplomacja czy siła? Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2009; 337-205;
7. W. Rees, M. Smith, International Relations of the European Union, Vol. IV, London 2008, s. 351-441.

Literatura podstawowa:

1. J. Barcz (red.), Prawo Unii Europejskiej. Prawo materialne i polityki, Warszawa 2003;
2. S. Parzymies, Dyplomacja czy siła? Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2009; 337-205;
3. J. Starzyk-Sulejewska, Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa Unii Europejskiej, Warszawa 2001 oraz wydanie drugie uzupełnione Warszawa 2003;
4. Jakub Zajączkowski, Unia Europejska w stosunkach międzynarodowych, Warszawa 2005;
5. R. Zięba, Unia Europejska jako aktor stosunków międzynarodowych, Warszawa 2003;
6. R. Zięba, Wspólna Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa UE, Warszawa 2007;